

1972-01-01

จดหมายเหตุ: บทความ "เลนินกับลัทธิคอมมิวนิสต์"

อาจารย์ยรรีชา หงษ์ไกรเลิศ

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/cujss>

Part of the [Social and Behavioral Sciences Commons](#)

Recommended Citation

หงษ์ไกรเลิศ, อาจารย์ยรรีชา (1972) "จดหมายเหตุ: บทความ "เลนินกับลัทธิคอมมิวนิสต์", *Journal of Social Sciences*: Vol. 9: Iss. 3, Article 11.

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/cujss/vol9/iss3/11>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Social Sciences by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

Chulalongkorn Journal Online

Office of Academic Resources

Chulalongkorn University

Article Information:

To cite this document: อาจารย์ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ. (1972). จดหมายเหตุ: บทความ "เลนินกับลัทธิคอมมิวนิสต์". Faculty of Political Science (JSS), 9(3), 158-161.

Date received:

Date revised:

Date accepted:

License and Terms:

This is an Open Access article under the terms of the Creative Commons Attribution License (<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>). Please note that the reuse, redistribution and reproduction in particular requires that the authors and source are credited.

จดหมายเหตุ

อันเนื่องมาจากบทความเรื่อง “เลนินกับลัทธิคอมมิวนิสต์” โดย อาจารย์ปรีชา
หงษ์ไกรเลิศ ในวารสารสังคมศาสตร์ ฉบับที่ 1 ปีที่ 1 ประจำเดือน มกราคม 2515

เรียน บรรณาธิการ วารสารสังคมศาสตร์ ที่เคารพ

ผมได้อ่านบทความเรื่อง “เลนินกับลัทธิคอมมิวนิสต์” ของ อ.จ. ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ
อยู่แล้ว รู้สึกว่าในตอนประวัติของเลนิน มีความคลาดเคลื่อนอยู่บางแห่ง เช่น

(1) ในหน้าที่ 2 ย่อหน้า 3 ผู้เขียนกล่าวว่า “เมื่อเขา (เลนิน) อายุได้ 16 ปี เขาก็
ได้เลิกนับถือศาสนาคริสต์นิกายออร์ทอดอกซ์โดยสิ้นเชิง และเขาก็ไม่ยอมที่จะนับถือศาสนา
ใดๆ ทั้งสิ้น ตามหลักฐานกล่าวว่าเขาได้กระชากไม้กางเขนออกและดม่น้ำลายรดเสียด้วย.....
“เมื่อเลนินอายุ 18 ปีนั้น เขายังเป็น น.ร. ปีสุดท้ายของ ร.ร. มัธยมอยู่ และเป็นปีที่เขา
เพิ่งจะเริ่มสนใจในปัญหาสังคม” สิ่งที่คุณเขียนกล่าวมานั้น ผมเข้าใจว่าเป็นเรื่องที่สาคัญของ
เลนินบางคนมาตอบตัวเองภายหลัง เพราะยังไม่เคยมีปรากฏเป็นหลักฐานอย่างแน่ชัด ผู้ที่
สนใจในข้อถกเถียงเหล่านี้ควรดูเพิ่มเติมในหน้า 69-70, *The Early Years of Lenin* โดย
Nikolai Valentinov ฉบับแปลของ Rolf H.W. Theen, Ann Arbor, The University of
Michigan Press, 1969.

(2) อ.จ. ปรีชา เขียนต่อไปอีกว่า “เมื่อเขามีอายุได้ 17 ปี ได้เข้าเรียนอยู่ในมหา-
วิทยาลัยคาซาน และได้สำเร็จปริญญาทางกฎหมายเกียรตินิยมในขณะที่เขามีอายุเพียง 21 ปี...
ข้อความตอนนั้นยังคลาดเคลื่อนอยู่ เลนินได้เข้าไปเรียนในมหาวิทยาลัยคาซาน เมื่ออายุ 17 ปีจริง
แต่เรียนอยู่ไม่กี่เดือนก็ถูกไล่ออกจากมหาวิทยาลัย เหตุเนื่องจากเลนินและนักศึกษาคนอื่น ๆ
ได้เดินขบวนประท้วงกฎเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยที่กดขี่เสรีภาพของนักศึกษา จึงถูกจับและ

ต้องเข้าคุกไป 3-4 วัน จากนั้นจึงถูกขับออกจากมหาวิทยาลัยให้ไปอยู่ ณ หมู่บ้าน Kokushkino (รายละเอียดโปรดดู The Early Years of Lenin หน้า 139, 189-93 และ Lenin : A Biography แปลจากภาษารัสเซียโดย Vilolet Dutt, London, Lawrence & Wishart, 1955 ในหน้า 9-10) หลังจากถูกขับออกจากมหาวิทยาลัย เลนินได้พยายามสมัครขอเข้าเรียนที่มหาวิทยาลัยคาซานอีกหลายครั้ง แต่ได้รับการปฏิเสธทุกครั้ง จนกระทั่งในฤดูใบไม้ผลิของปี 1890 เขาสมัครไปทั้งมหาวิทยาลัยเซนต์ปีเตอส์เบิร์ก (St. Petersburg Univ.) ซึ่งเขาได้สมัครไปก่อนหน้านั้นแล้วเหมือนกัน มหาวิทยาลัยเซนต์ปีเตอส์เบิร์กยอมรับเลนินเป็นนักศึกษา แต่ปฏิเสธที่จะให้เขาเข้าร่วมในกิจกรรมใด ๆ ในมหาวิทยาลัยทั้งสิ้น ซึ่งหมายถึงห้ามเข้าห้องเรียนด้วย เลนินจึงได้ศึกษาด้วยตนเอง ถึงเวลาก็มาขอสอบกับอาจารย์ ซึ่งเลนินสามารถสอบผ่านทุกวิชาได้ในเวลาอันสั้น และสำเร็จใน ปี 1891

(3) ย่อหน้าต่อมา อ.จ.ปรีชาเขียนว่า “ในระหว่างที่เขาศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัย... ในปี 1887 พี่ชายของเขา.....ได้ถูกตัดสินประหารชีวิต.....” ความจริงแล้วขณะที่เหตุการณ์เกิดขึ้นกับพี่ชายของเขานั้น เลนินยังไม่ได้เข้าเรียนในมหาวิทยาลัยเลย เลนินเข้าเรียนที่มหาวิทยาลัยคาซาน ค.ศ. 1887 จริง แต่เป็นเดือนสิงหาคม พี่ชายของเขาถูกแขวนคอวันที่ 8 พฤษภาคม 1887

นอกจากนี้ยังมีตอนอื่น ๆ อีกหลายตอนที่คลาดเคลื่อนหรือกำกวมไม่แน่ชัดในหน้า 3 และ 4 (แต่ผมไม่มีเนื้อที่จะเขียนแล้ว) นอกจากหนังสือที่ผมอ้าง 2 เล่มที่กล่าวมาแล้ว ผู้สนใจควรจะดู Life of Lenin โดย P. Kerzhentsev, Partizdat, Moscow 1937 และ The Life of Lenin โดย Louis Fischer, New York, Harper and Row 1964.....

ศักดิ์ ประสงค์ประทานพร

Brandeis U.

Mass., U.S.A.

ข้อชี้แจงจากอาจารย์ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ

อนุสนธิบทความเรื่อง “เลนินกับลัทธิคอมมิวนิสต์” ฉบับเดือนมกราคม 2515 นั้น ผู้เขียนขอขอบคุณท่านผู้อ่านที่สนใจทุกท่านเป็นอย่างสูง โดยเฉพาะข้อวิจารณ์ของท่านผู้อ่านบางท่าน อาทิ คุณศัตตา ปราศประทานพร แห่ง Brandeis University สหรัฐอเมริกา และคุณปวีตร สาขตวิจารย์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นต้น พร้อมกันนี้ผู้เขียนใคร่ขอชี้แจงเพิ่มเติมเกี่ยวกับบทความดังกล่าวดังต่อไปนี้

1. ผู้เขียนได้ยืมแนวในหนังสือของ J. Edgar Hoover, *Masters of Deceit: The Story of Communisms in America and How To Fight It*. (New York : Holt, Rinehart and Winston, 1962) ซึ่งการที่ผู้เขียนเลือกแนวทางของ Hoover ก็เนื่องจากสาเหตุที่สำคัญ 2 ประการคือ Hoover ผู้เขียนหนังสือดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการกรมสืบราชการลับ (Director, Federal Bureau of Investigation) ของสหรัฐอเมริกามาเป็นเวลานาน และเขาเป็นผู้ต่อต้านลัทธิคอมมิวนิสต์ตัวยงคนหนึ่ง ซึ่งมีส่วนทำให้ลัทธิคอมมิวนิสต์ในอเมริกาไม่เจริญเติบโตเท่าที่ควร อีกประการหนึ่งก็คือหนังสือเล่มนี้เป็นหนังสือที่ขายดีในท้องตลาดมากเล่มหนึ่ง มีสถิติการพิมพ์สูงมาก ระยะเวลาจากปี 1958-1962 ได้ตีพิมพ์ถึง 11 ครั้ง.....

2. ในหน้า 26 Hoover ได้ศึกษาค้นพบว่า Lenin ได้เริ่มหันมาสนใจลัทธิคอมมิวนิสต์ด้วยการหมกความเชื่อถือในพระเจ้า ซึ่งต่อมาเมื่อเขาอายุ 16 ปี ก็เลิกนับถือพระเจ้าอย่างเด็ดขาด ท่านผู้อ่านบางท่านวิจารณ์ว่า เป็นการที่สานุศิษย์ของเลนินแก่งขันเองภายหลัง เรื่องนี้ข้าพเจ้าเห็นว่าข้อความของ Hoover น่าจะสนับสนุนความสนใจของเลนินที่มีต่อลัทธิคอมมิวนิสต์เป็นอย่างมาก เพราะการเลิกนับถือศาสนาเดิมยังกระทำการแสดงออกซึ่งความไม่เชื่อ (เช่น ถ่มน้ำลายรด ฯลฯ) ก็เป็น step หนึ่งของการเป็นผู้นำคอมมิวนิสต์ของเลนิน

3. เลนินได้เข้าเรียนใน Kazan University ในฤดูใบไม้ร่วง ปี 1887 (อายุ 17 ปี เลนินเกิดปี 1870) ต่อมาเขาได้ประพาศิษย์คณิกของมหาวิทยาลัยเนื่องจากเลนินได้ร่วมกับนักศึกษาบางคนทำการประท้วงกฎเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยและถูกไล่ออก จากนั้นเขาก็ได้เข้าศึกษา

ในมหาวิทยาลัย Saint Petrsberg และสามารถสอบผ่านหลักสูตรทางกฎหมาย และได้รับเกียรตินิยม (หน้า 26) จากมหาวิทยาลัยนี้ ขณะนั้นเขามีอายุได้เพียง 21 ปี

4. ตอนที่ Alexander Ulyanov พี่ชายของเลนินถูกประหารชีวิตในปี 1887 นั้น เลนินเป็นนักศึกษาในระดับวิทยาลัย และก่อนหน้าที่เขาจะเข้า Kazan University เพียงไม่กี่เดือน ทำให้เลนินมีความประทับใจในเหตุการณ์ครั้งนี้มาก และเป็นสาเหตุที่สำคัญซึ่งทำให้เขาเริ่มมีอคติต่อความไม่เสมอภาคและเสรีภาพของมนุษยชน เพราะพี่ชายเขาถูกประหารชีวิตเนื่องจากสาเหตุการสนับสนุนการลอบปลงพระชนม์พระเจ้าซาร์

ผู้เขียนใคร่ขอขอบคุณท่านผู้อ่านทุกท่านโดยเฉพาะท่านที่กล่าวนามมาข้างต้น อนึ่ง ผู้เขียนใคร่ขอเรียนชี้แจงเพิ่มเติมว่า ในการศึกษา Social Sciences นั้น หลักฐานการอ้างอิงต่าง ๆ ก่อนข้างต้น และบางครั้งจากตำราต่าง ๆ ก็มีบ่อยครั้งที่ไม่ตรงกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือที่เขียนโดยคนชาตินั้น ๆ กับคนชาติอื่น ในการศึกษาวิชาประวัติศาสตร์เป็นตัวอย่างที่สำคัญที่เกิดการโต้เถียงกันอยู่เนื่อง ๆ ว่าหลักฐานใดเกิดก่อนหลังกว่ากัน และเหตุการณ์นั้น ๆ น่าเชื่อถือได้มากน้อยเพียงใด อย่างไรก็ดี หลักฐานนั้น ๆ ย่อมอาจจะพิสูจน์หักล้างได้อยู่เสมอ ถ้าหากมีข้อมูลอื่นใดที่น่าเชื่อถือได้มากกว่า ผู้เขียนขอออกตัวอีกครั้งหนึ่งว่ามีได้เป็นผู้เชี่ยวชาญในลัทธิคอมมิวนิสต์ และพร้อมเสมอที่จะยอมรับฟังข้อวิจารณ์ของท่านผู้อ่านทุกท่าน และขอเรียนว่าข้อวิจารณ์ทุกประการจะเป็นประโยชน์ในการให้ความรู้วิจารณ์ (critical idea) ในวิชานี้ให้กว้างขวางยิ่งขึ้นไป จึงขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้ด้วย.

ปรีชา หงษ์ไกรเลิศ

U. of Queensland

Australia